

Szilágyi-Nagy Ildikó

Életmentő Trianon

A lélegeztetőgépek monoton zaja megszűnt, amikor Ani szorosra húzta az izolált kórterem ajtaját, miután a hozzátartozó kilépett. A férfi azonnal levette a maszkot, majd Anihoz fordult:

– Hogy tud így élni?

– A lélegeztetőgép tartja életben. Amíg anyagcseréje van, nem lehet elengedni őt – válaszolta Ani.

– Nem az anyám. Maga. Ebben a földi pokolban.

– Dehát látja, hogy minden rendben van. Stabil az állapota.

– És a magáé?

– Nem pokol az egész világ? A Hospice-ban vagy kint, ugyanaz – mondta Ani, mert rossz napja volt.

– Családja van? – forszírozott tovább valamit a férfi.

– Nincs.

– Na látja!

Ani ebbe nem akart belemenni, ezért visszakérdezett:

– És magának?

– Nekem sincs.

– Na látja! – nevetett Ani. – Nem olyan könnyű párt találni, pedig maga nem is dolgozik elfekvőben! Mivel foglalkozik?

– Hajózással. De kukázással kezdtem.

– Akkor a Balatonnál lakik?

– Gyerekkoromat Füreden töltöttem. Aztán emigráltam. A Balatonnak, meg persze Trianonnak köszönhetem, hogy élek.

Ani kíváncsi tekintetere a férfi belekezdett a történetébe.

– Tizenhat éves voltam ötvenhatban. Utána úgy éreztem, reménytelen. Svájcot vettem célba, tudtam németül. Át akartam úszni Olaszországba. Jugoszlávián átkelni semmiség volt, egyeztettem egy ottani magyar barátommal, aki jól ismerte a partot. Utána nem a tervek szerint alakult a dolog. Szürkületben akartam úszni. De megcsúsztam, és mire a partra értünk, már mindketten feszültek voltunk. Miután a barátom vízbe bocsátott engem,

megkönnyebbülten elsietett. Nem tudom, a zajra figyeltek-e fel, de határőrök jelentek meg, és rögtön kiszúrtak. Úsztam teljes erőmből, azok meg lőttek rám. De csak a partról. Utána nyugodtan haladtam tovább. Olaszországban is volt egy magyar barátom, ő várt a ruhákkal. Késtem, és be is sötétedett. Gondolom, segíteni akart a tájékozódásban. Tudtam, merre vegyem az irányt, de ő elkezdett egy zseblámpát lengetni. Ezért nem mertem ott kiszállni a vízből. Nehogy megint konfliktusom legyen. A part mentén úsztam lassan és csöndesen, így viszont fáztam, muszáj volt kiszállnom. A sötétben is látszott, hogy meztelen vagyok. Elindultam, de belebotlottam egy párocskába. A nő rémülten felkiáltott:

– Jézusmária!

Hála Istennek, hogy magyar vagy – gondoltam –, velem van a gondviselés, meg a szórványmagyarság. Tisztáztam magam, meghívtak, hogy adnak ruhát. Nem volt teljes bizalmam, de más választásom sem.

Ani figyelme végigpásztázta a férfit. Bár a haja már festéktől volt barna, a bőre rugalmas volt, és a szeme élettel telin csillogott, sőt, fekete kontúrceruzával ki is volt húzva. A férfi észrevette a hitetlenkedést:

– Nálunk a férfiak is adnak magukra. Látom, itt a nők sem – majd zavarba jött, és javított. – Úgy értem, láttam az utcán. Maga csinos smink nélkül is!

Ettől azonban még inkább zavarba jött, így gyorsan folytatta:

– Másnap keltem át a zöldhatáron. Az időt figyelve úgy gondoltam, már Svájcban vagyok, felszabadultan gyalogoltam az erdőben, aztán egy kerítéshez értem. Majdnem agyvérzést kaptam! Mert nem tudtam, most a határ olasz vagy svájci oldalán vagyok-e. Elbizonytalanodtam, jól tájékozódtam-e, hiszen már máshol hittem magam. Szó sem lehetett arról, hogy átmásszak a kerítésen, és kitézzem magam a drótok tetejére, hogy „ide lőjete”. Bár inkább öljenek meg, mint visszatoloncoljanak! Be voltam rezelve. Faágak segítségével átástam magam a kerítés túoldalára. Kimerültem, de tudni akartam, hol vagyok. Beértem egy faluba, gyerekek jöttek szembe. Lestem, milyen nyelven beszélnek, pedig tudtam, hogy ez sem lesz bizonyosság, hiszen mi van, ha épp olaszul beszélnek? Az egyik kiskölyök megszólalt néme-

tül. Soha ekkora megkönnyebbülést nem éreztem, illetve még egyszer később, Indiában.

– Ott is élt?

– Nem, oda csak fesztiválozni mentem. A hetvenes években megérintett a Woodstock, de nem a fősodor, hogy könnyen lehet csajozni a világbékés szósszal, engem a spiritualitás érdekelt. Akkor komolyan jógáztam, ma is gyakorlok, és úgy gondoltam, hogy visszatérek a forráshoz, Indiába. Svájcban először lomtalanításról szedtem össze bútorokat, azokat felújítottam, és eladtam. Vettem egy kis hajót, fuvaroztam, aztán elkezdtem kiépíteni ezt az üzletet. Nem hagyhattam ott az épülő hajózási vállalatomat hosszabb elvonulások miatt, úgyhogy csak a kilencvenes években mentem Indiába egy „jógafesztiválra”. Mint kiderült, a rendezvény természetközelsége azt jelentette, hogy a semmi közepére visznek minket, ahol se rendes víz, se vécé, és sátrakban alszunk. Ha már ott voltam, végigcsináltam, annál is inkább, mert közlekedés is csak a szervezett buszjárat volt. Az utolsó éjszaka úgy kimerültem, hogy reggel elaludtam. Arra eszméltem, körülöttem lebontottak mindent, és egyedül fekszem a semmi közepén. Nem értem, miért nem ébresztettek föl! Fogtam a hátizsákom, és megindultam. Egyébként jól tájékozodom, de főképp vízi ember vagyok. Ott nyomorult szárazföldi patkánynak éreztem magamat, amikor rájöttem, hogy eltévedtem. Egy ösvény dzsungelszerű erdőbe vezetett, és távolról kunyhókat pillantottam meg. Mikor odaértem, megláttam néhány meztelen szádhut. A testüket a hagyomány szerint hamuval kenték be, de ezek a megvilágosodás felé vezető utat másképp képzelték, mint a tradíció, mert szanaszét fetrengtek, valamitől jól beszíva, és megváltozott tudatállapotban motyogtak felismerhetetlen nyelven. Használhatatlanok voltak! Rettenetesen szomjasan és elcsigázottan összeomlottam, és káromkodtam: „A kurva életbe! Itt fogok megdöglenni!” Mire az egyik aszkéta arcán értelem gyúlt, és felnézett: „Magyar vagy, bazdmeg?” Így menekültem meg a dzsungelből. Később kiderült, amerikai magyar, a családja Trianon után emigrált Erdélyből. Nekem többször életmentő volt, hogy a világon mindenhol vannak magyarok, és ez Trianonnak is köszönhető.